

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра журналістики

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи

2018 р.

Робоча програма навчальної дисципліни
ПСИХОЛОГІЯ ЖУРНАЛІСТСЬКОЇ ТВОРЧОСТІ
(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти _____ перший (бакалаврський) _____
Галузь знань _____ 0303 «Журналістика та інформація» _____
Напрямок _____ 6.030301 «Журналістика» _____
Освітня програма _____ Журналістика _____
Спеціалізація _____ Журналістика _____
Вид дисципліни _____ обов'язкова _____
Факультет _____ філологічний _____

2018 / 2019 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою філологічного факультету

“22” червня 2018 року, протокол № 11

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Нечаєва Н. В. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри журналістики Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна;

Подпужнікова О. П. – кандидат наук із соціальних комунікацій, старший викладач кафедри журналістики Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна;

Теодорська Л. І. – викладач кафедри журналістики Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

Програму схвалено на засіданні кафедри журналістики.

Протокол від “13” червня 2018 року № 13.

Завідувач кафедри журналістики

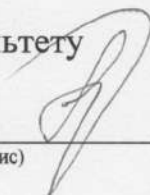

(підпис)

Хавкіна Л. М.
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено методичною комісією філологічного факультету.

Протокол від “21” червня 2018 року № 5.

Голова методичної комісії філологічного факультету

(підпис)

Гноєва Н. І.
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Психологія журналістської творчості» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки

Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

6.030301 «Журналістика»

спеціалізація – журналістики

1. Опис навчальної дисципліни

1.1 Мета викладання дисципліни

Основною метою дисципліни «Психологія журналістської творчості» є освоєння практичної психології масових комунікацій при підготовці фахівців для роботи в журналістиці в сучасному медіапросторі.

Об'єктом навчальної дисципліни «Психологія журналістської творчості» є практична реалізація ефективної журналістської комунікації.

Предметом навчальної дисципліни «Психологія журналістської творчості» є формування у студентів чіткого уявлення про роль засобів масової інформації у сучасному суспільстві, їх функції, сенс роботи журналіста, його соціально-професійні ролі, структуру особистості, про специфіку текстів засобів масової інформації, суті та чинників ефективності комунікаційних процесів, ролі інтересів і потреби аудиторії.

«Психологія журналістської творчості» як навчальна дисципліна узагальнює знання майбутнього фахівця з базових і суміжних дисциплін, формує власний професійний образ, виробляє стратегію ділової поведінки, які сприятимуть реалізації фахових амбіцій випускника.

Мета викладання дисципліни – ознайомлення студентів з основними соціально-психологічними проблемами, пов'язаними з усіма структурними компонентами масових комунікацій (комунікатор – канали і засоби масової інформації – зміст – аудиторія та реципієнти), а також оволодіння знаннями і методами психології міжособистісного спілкування та масового взаємодії, а також формування розуміння особливостей журналістської творчості і журналістських текстів з точки зору їх змісту, композиції, особливостей використання зображувально-виражальних засобів, жанрових можливостей.

1.2 Основні завдання вивчення дисципліни

Головні завдання дисципліни:

1) сформувати у студентів системне розуміння закономірностей психологічних процесів, що лежать в основі найважливіших феноменів індивідуальної творчості і масової комунікації;

2) навчити студентів основам моделювання технологій (методів, способів, прийомів) масово-комунікаційної діяльності діалогового режиму, що протистоїть маніпулятивному впливу;

3) адаптувати теоретичний і емпіричний матеріал соціальної психології для журналістів, щоб забезпечити їх якісну професійну підготовку до роботи в постійно мінливих, стресових умовах сучасних мас-медіа;

4) допомогти з'ясувати творчі схильності студента і здійснити професійну орієнтацію.

1.3 Кількість кредитів – 3

1.4 Загальна кількість годин – 90

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Нормативна	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
4-й	4-5-й
Семестр	
8-й	8-9-й
Лекції	
16 год.	12 год.
Практичні, семінарські заняття	
немає	немає
Лабораторні заняття	
немає	немає
Самостійна робота, у тому числі	
74 год.	78 год.
Індивідуальні завдання	
немає	

1.6 Заплановані результати навчання

У результаті вивчення дисципліни студент повинен

знати:

- 1) психологічні основи професійної діяльності журналіста;
- 2) психологічні особливості журналістської професії як соціальної, інформаційної, творчої;
- 3) соціальні ролі журналіста, якості особистості, необхідні для відповідального виконання професійних функцій;
- 4) способи ведення ефективного журналістського спілкування;
- 5) психологічні прийоми та методи написання ефективного журналістського тексту.

уміти:

- 1) орієнтуватися в психологічних і соціально-психологічних аспектах функціонування ЗМІ;
- 2) використовувати методи і прийоми ефективного спілкування в професійній комунікації;
- 3) використовувати набуті знання про типологію індивідуального та суспільного мислення під час написання журналістських текстів.

Студенти повинні оволодіти такими компетентностями як здатність самостійно опанувати нові знання, у тому числі з психології журналістики, критично оцінювати набутий психологічний досвід з позиції потреб медіа індустрії; здатність застосування знань із загальної та прикладної психології та медіа психології.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1. Психологія журналістики як наукова дисципліна і галузь психології.

Тема 1. «Психологія журналістики як прикладна галузь соціальної психологічної науки».

Об'єкт, предмет і завдання психології журналістики. Взаємозв'язок психології журналістики з іншими психологічними дисциплінами. Психологічні і соціально-психологічні теорії і журналістика. Соціально-психологічна характеристика журналістики як діяльності і соціальної структури. Масова інформація та масова комунікація. Особливості масової комунікації: соціальна спрямованість, організований та інституціональний характер, опосередкованість, нормативність. Характеристики масової інформації: публічність, універсальність, соціальна актуальність, періодичність інформації в суспільстві. Психологічна та соціально-психологічна складові функцій ЗМІ (інформаційних, комунікаційних, соціально-орієнтувальних, організаційно-управлінських і т. д.). Власне психологічні та соціально-психологічні функції ЗМІ. Проблема ефективності масової комунікації. Напрямки і методи дослідження в психології журналістики.

Тема 2. «Засоби масової інформації і масова свідомість».

Соціальна перцепція та соціальне пізнання. Імплицитна концепція світу у повсякденній свідомості. Зміст і значення як складові образу соціального прийняття. Теорії когнітивного відповідності. Процеси категоризації, каузальної атрибуції. Конструктивістський підхід у сучасній соціальній психології. Проблема «об'єктивності» журналістської творчості. Когнітивна диференційованість свідомості. Особливості сприйняття каналів масової комунікації. Суспільна психологія та масову свідомість. Менталітет. Дослідження суспільної свідомості. Психолінгвістика та її роль в журналістиці. Знак і символ. Структура та функції мовленнєвої діяльності. Психологічна типологія текстів ЗМІ: інформаційно-фактографічних та оціночних, раціонально-переконує і емоційно-спонукають, монологічних і діалогічних (полілогічних), реалістичних і міфологічних, ділових і гедоністичних. Особливості та закономірності формування і сприйняття масово-інформаційних текстів. Психолінгвістика мовленнєвого впливу.

Тема 3. «Особливості взаємодії друкованих ЗМІ та аудиторії».

Аудиторія друку, телебачення, радіо, мережових ЗМІ, її соціально-психологічна структура. Інформаційне поведінку аудиторії. Аудиторія та особливості її сприйняття журналістських текстів. Способи психологічного впливу ЗМІ на аудиторію. Психологічні ефекти в журналістиці. Результати взаємодії ЗМІ та аудиторії. Психологічні механізми формування мас і великих соціальних груп. Процеси масовізації та індивідуалізації споживання масової інформації. Поняття групи в соціальній психології. Види великих соціальних груп. Вивчення та врахування особливостей сприйняття аудиторії. Образ великої групи в матеріалах ЗМІ. Основні характеристики аудиторії. Соціально-психологічні особливості різних груп аудиторії. Соціально-психологічні методи її вивчення. Соціальні стереотипи, установки і громадську думку. Вивчення і врахування громадської думки у журналістиці.

Тема 4. «Психологія журналістської праці і творчості».

Психологічний аналіз діяльності журналіста. Психологія особистості журналіста та її типологія. Вплив особливостей темпераменту і характеру. Професійно-значущі психологічні якості. Образ комунікатора та його вплив на сприйняття повідомлення. Імідж і амплуа журналіста. Способи журналістського пізнання дійсності. Особливості психічних процесів (пам'ять, увага). Професійні особливості сприйняття. Психологія журналістського мислення. Вплив когнітивних упереджень на журналістську діяльність. Фундаментальна помилка атрибуції і ефект помилкового консенсусу. Психологія журналістської творчості, професійних методів і прийомів. Індивідуальні характеристики творчої особистості. Вивчення і формування творчого мислення і уяви журналіста. Проблема свободи в журналістиці.

РОЗДІЛ 2. Психологічні особливості професійної діяльності і професійного особистісного становлення журналіста.

Тема 5. «Психологічні теорії особистості і журналістика».

Біхевіоризм та його завдання передбачити і проконтролювати відкриту поведінку. Теорія підкріплення, використання стимулів з метою досягнення певної реакції індивіда. Використання інформації як основного стимулу масової комунікації, реклами. Розробка методів ведення пропаганди,

психологічної війни, виборних кампаній у рамках теорії біхевіоризму і необіхевіоризму. Класичний психоаналіз Зигмунда Фрейда про основні джерела активності особистості. Неофройдизм і дослідження міжособистісних відносин. Трансактний аналіз і трансакція як елементарна частинка взаємодії. Життєвий сценарій особистості і умови його формування. Усвідомлення журналістом власного життєвого сценарію. Теорія групової динаміки, що вивчає процеси взаємодії членів груп на основі взаємозалежності і взаємовпливу з метою задоволення як особистих, так і групових інтересів і потреб. Життєві цілі та способи їх досягнення.

Тема 6. «Ефективність журналістського спілкування».

Психологічні умови ефективності комунікації. Вербальні і невербальні засоби спілкування. Особливості спілкування з джерелами інформації, героями публікації, представниками різних соціальних інститутів, з представниками органів державного і місцевого управління, з керівниками редакцій і колегами. Психологічні умови запобігання та розв'язання конфлікту. Особливості спілкування посадових осіб інформаційних структур з журналістами. Побудова публічного виступу. Особливості спілкування телефоном. Психологічні аспекти поведінки в ситуації інтерв'ю та прес-конференції. Імідж видання. Саморегуляція психічного стану журналіста. Психологічні особливості і проблеми функціонування редакційного колективу. Характеристика творчого клімату в колективі.

Тема 7. «Формування і корекція іміджу журналіста».

Відкритий діалогічний контакт журналіста і читача в масовій комунікації. Виникнення «публічної індивідуальності журналіста як основи його соціального іміджу. Трансфер і психічна асиметрія контакту «реципієнт – комунікатор». Моделювання соціального іміджу журналіста. Соціальний імідж і редакційне амплуа журналіста. Публічна індивідуальність журналіста. Внутрішній імідж як система особистісних характеристик, що дозволяють претендувати на певне професійне амплуа. Діагностика внутрішнього іміджу журналіста: лабільність, тип текстового мислення, спосіб реакції на фрустрацію, ціннісні орієнтації, індивідуальні комунікативні патерни. Саморозкриття і самопізнання як способи актуалізації професійних якостей. Зняття невротичних механізмів захисту для подолання конкретних труднощів у процесі творчості.

Тема 8. «Психічні властивості особистості та їх урахування в журналістській практиці».

Людина. Індивід. Особистість. Співвідношення понять. Соціальне середовище як вирішальний фактор формування особистості. Психічні властивості особистості. Емоційні відносини особистості (емпатія, симпатія, атракція, любов). Потреби як джерело активності особистості. Класифікація потреб особистості. Емоційні потреби особистості. Формування потреб читачів, слухачів, глядачів засобами масової комунікації, реклами. Інтереси як емоційні прояви потреб особистості. Задоволення і формування інтересів аудиторії засобами масової комунікації. Врахування гендерного фактора в журналістиці.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	ср	л		п	лаб	інд	ср	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
РОЗДІЛ 1. Психологія журналістики як наукова дисципліна і галузь психології.												
Тема 1. «Психологія журналістики як прикладна галузь соціальної психологічної науки».	8	2				6	8	2				6

Тема 2. «Засоби масової інформації і масова свідомість».	12	2				10	12	2				10
Тема 3. «Особливості взаємодії друкованих ЗМІ та аудиторії».	12	2				10	12					12
Тема 4. «Психологія журналістської праці і творчості».	13	2				11	13	2				11
Разом за розділом 1	45	8				37	45	6				39
РОЗДІЛ 2. Психологічні особливості професійної діяльності і професійного особистісного становлення журналіста.												
Тема 5. «Психологічні і теорії особистості і журналістика».	9	2				7	9					9
Тема 6. «Ефективність журналістського спілкування».	12	2				10	12	2				10
Тема 7. «Формування і корекція іміджу журналіста».	12	2				10	12	2				10
Тема 8. «Психічні властивості особистості та їх урахування в журналістській практиці».	12	2				10	12	2				10
Разом за розділом 2	45	8				37	45	6				39
Усього годин	90	16				74		12				78

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять
Немає.

5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
-------	------------	-----------------

1	Журналістика як вид ділового спілкування.	3
2	Соціальні установки та їх роль у сприйнятті журналістського матеріалу.	3
3	Бар'єри у сприйнятті журналісткою інформації.	6
4	Використання ярликів і стереотипів у журналістиці.	3
5	Форми і методи навіюючого впливу ЗМІ.	6
6	Форми і методи переконуючого впливу ЗМІ.	6
7	Використання ефекту ореолу і харизми у пропагандистському впливі.	3
8	Ефект бумеранга у журналістській діяльності.	3
9	Журналістика та суспільна думка.	3
10	Проблема розуміння журналістського тексту.	3
11	Проблема зрозумілості термінів та іншомовних слів в ЗМІ.	3
12	Організація уваги читачів у пресі.	6
13	Двостороння та одностороння аргументація в переконуючому впливі.	3
14	Невербальні засоби в журналістиці. Їх роль і значення.	3
15	Типи аргументів. Їх використання в журналістських матеріалах.	3
16	Використання у ЗМІ непрямого навіювання.	3
17	Використання біографічного методу в журналістиці.	3
18	Полеміка в сучасній пресі: методи, прийоми, результати.	3
19	Використання у ЗМІ чуток як засоби навіювання.	3
20	Пропагандистська кампанія в ЗМІ.	3
21	Маніпулятивні технології в ЗМІ	2
	Разом	74

6. Індивідуальні завдання

Немає.

7. Методи контролю

Бесіда і оцінювання підготовлених самостійно завдань. Підсумковий контроль проводиться у формі письмового заліку.

8. Схема нарахування балів

Приклад для підсумкового семестрового контролю при проведенні семестрового екзамену або залікової роботи

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання								Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Індивідуальне завдання	Разом	Залікова робота	Сума
Розділ 1				Розділ 2								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8					
7	7	8	8	7	7	8	8	-	-	60	40	100

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка
--	--------

протягом семестру	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

9. Рекомендована література

Основна:

1. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики. – К.: Академія, 2004. – 342 с.
2. Белянин В.П. Психолінгвістика. – М.: Флінта: МПСИ, 2003. – 232 с.
3. Богомолова Н.Н. Соціальна психологія печаті, радіо і телебачення. – М.: МГУ, 1991. – 126 с.
4. ван Дейк Т.А. Язык. Познание. Коммуникация. – М.: Прогресс, 1989. – 311 с.
5. Винтерхофф-Шпурк П. Медиапсихология. Основные принципы. – Харьков, 2007.
6. Выготский Л.С. Психология искусства. – М.: Искусство, 1986. – 573 с.
7. Изард К.Э. Психология эмоций. – СПб.: Питер, 2006. – 460 с.
8. Клепиков О.І., Кучерявий І.Т. Основи творчості особи. – К., 1996.
9. Клименко В.В. Психологія творчості: навчальний посібник. – К., 2006.
10. Ключев Е.В. Речевая коммуникация. – М.: Изд-во „ПРИОР”, 1998. – 224 с.
11. Колосов Г.В. Публицистика как творческий процесс. М., 1977.
12. Матвеева Л.В. Аникеева Т.Я. Мочалова Ю.В. Психология телевизионной коммуникации. – М.: РИП-холдинг, 2002. – 315 с.
13. Мелибрда Е. Я – Ты – Мы: Психологические возможности улучшения общения. – М.: Прогресс, 1986. – 256 с.
14. Мельник Г.С. Общение в журналистике: секреты мастерства. – СПб.: Питер, 2006. – 217 с.
15. Моль А. Теория информации и эстетическое восприятие. – М.: Мир, 1966. – 352 с.
16. Носуленко В.Н. Психология слухового восприятия. – М.: Наука, 1988. – 216 с.
17. Оптимизация речевого воздействия. – М.: Наука, 1990. – 240 с.
18. Основы теории речевой деятельности. – М.: Наука, 1974. – 368 с.
19. Проблемы медиапсихологии. – М., 2002.
20. Проблемы медиапсихологии-2. – М., 2003.
21. Пронина Е.Е. Психологические особенности творческой работы репортера. – М., 2001.
22. Пронина Е.Е. Психология журналистского творчества. – М.: Изд-во МГУ, 2002. – 320 с.
23. Прохоров Е.П. Искусство публицистики. М., 1984.
24. Психологическая защита в чрезвычайных ситуациях : учебное пособие для вузов : / Коллект. автор, Михайлов Л. А., Маликова Т. В., Шатровой О. В., Михайлов А. Л., Соломин В. П. – СПб.; М.; Х.; Минск : Питер, 2009. – 251 с.
25. Психология. Словарь. – М.: Политиздат, 1990. – 494 с.
26. Рошин С.К. Психология и журналистика. – М.: Наука, 1989. – 193 с.
27. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии. – СПб.: Питер, 2006. – 713 с.
28. Цимбалюк І.М. Психологія спілкування. – К.: ВД „Професіонал”, 2004. – 304 с.
29. Чалдини Р. Психология влияния. – СПб., 1999.
30. Шейнов, В. П. Скрытое управление человеком: психология манипулирования : / В.П. Шейнов. – М. : АСТ ; Минск : Харвест, 2002 . - 845 с.
31. Шерковин Ю.А. Психологические проблемы массовых информационных процессов. – М.: Наука, 1973.

Допоміжна:

1. Бахтин М. Творчество Франсуа Рабле и народная культура Средневековья и Ренес-санса. – М., 1965.

3. Борисов И. «Гедонистический риск» в неформальных молодежных объединениях // Психологические проблемы изучения неформальных молодежных объединений. – М., 1988.
4. Дмитриева Е. Фокус-группы в маркетинге и социологии. – М., 1998.
5. Землянова Л.М. Современная американская коммуникативистика. – М., 1995.
6. Лозовский Б. Журналистика: техника безопасности. – Екатеринбург, 2001.
7. Плэтт В. Информационная работа стратегической разведки. – М., 1965.
8. Пронин Е.И. Текстовые факторы эффективности журналистского воздействия. – М., 1981.
9. Пронина Е.Е. Психологическая экспертиза рекламы. Теория и методика психотехнического анализа рекламы. – М., 2000.
10. Пуховский Н.Н. Психологические последствия чрезвычайных ситуаций. – М., 1999.
11. Рэндалл Д. Универсальный журналист. – СПб, 1999.
12. Трубицына Л.В. Процесс травмы. – М., 2007.
13. Франкл В. Человек в поисках смысла. – М., 1990.
14. Черепанова Е.М. Саморегуляция и самопомощь в экстремальных условиях. – М., 1995.
15. Эриксон Э. Детство и общество. – СПб, 1966.
16. Юнг К.-Г. Архетип и символ. – М., 1992.

Критерії оцінювання

Завдання № 1 «ЗМІ як транслятор цінностей» (7 балів): порівняти цінностей нашої країни з іншими країнами, визначити як ЗМІ впливають на формування та переоцінку цінностей під впливом різних факторів.

Критерії оцінювання:

- студент створив змістовне порівняння цінностей, зробив ґрунтовні та об'єктивні висновки, використав вдалі приклади (7 балів);
- студент порівняв цінності різних країн, проте не зробив визначення щодо ролі й місця у формуванні цінностей ЗМІ (4-6 балів);
- у роботі немає порівняння, висновків (0-3 балів).

Завдання № 2 «Психологічні особливості роботи з дитячою аудиторією» (7 балів): зробити психологічний аналіз медіапродукту з використання дитячих образів.

Критерії оцінювання:

- студент дотримався усіх пунктів із схеми аналізу; точно, логічно розписав відповідь; знайшов всі можливі приклади ризиків та заборон при висвітленні образів дітей та вказав їх (7 балів);
- студент при аналізі врахував не всі пункти із запропонованої схеми, відповідь є не повною (4-6 балів);
- робота є не змістовною, порушена логічність викладу, недотримана схема, відсутній аналіз (0-3 балів).

Завдання № 3 «Особливості сприйняття інформації» (8 балів): зробити порівняльний аналіз видання (статті), цільовою аудиторією яких є чоловіки та жінки.

Критерії оцінювання:

- створений якісний аналіз, наведені приклади, обрані тексти (видання) є актуальними для сучасності (8 балів);
- аналіз є поверхневим, не вказані значні відмінності (5-7 балів);
- робота виконана лише частково, наведені лише одне (декілька) прикладів (0-4 балів).

Завдання № 4 «Медіапсихологія та молодіжна аудиторія»: написати ґрунтовне пояснення.(8 балів).

Критерії оцінювання:

- пояснення є змістовним, логічним, підтверджено вдалими, актуальними прикладами з українського медіапростору (8 балів);
- текст є повним, проте відсутні приклади (5-7 балів);
- текст є неповним, відсутні приклади (0 – 4 бали).

Завдання № 5 «Стереотипи масової свідомості» (7 балів): спростувати найбільш розповсюджені стереотипи про журналістів.

Критерії оцінювання:

- робота є змістовною, логічною, наявні приклади (7 балів);
- у роботі відсутні приклади, які б підтверджували власні думки (4-6 балів);
- у роботі порушена логіка, текст не є змістовним, немає прикладів (0-3 бали).

Завдання №6 «Психологічні особливості різних засобів масової інформації»: проаналізувати різні ЗМІ за специфікою впливу на аудиторію (7 балів)

Критерії оцінювання:

- розписані детально всі канали поширення інформації, робота ґрунтується як на емпіричному досвіді та на основі теоретичного вивчення питання (7 балів);
- у роботі описуються не всі види ЗМІ (4-6 балів)
- у роботі вказані не всі види ЗМІ, немає прикладів (0-3 бали)

Завдання №7 «Журналіст у роботі»: проаналізувати вплив журналіста на аудиторію (8 балів)

- тема розкрита повністю, наявні приклади, обґрунтування (8 балів);
- робота є не повною, немає підтвердження власної думки (5-7 балів);
- робота виконана лише частково або зовсім не розкрита оновна ідея завдання (0 -3 бали).

Завдання №8 «Маніпулятивні технології ЗМІ»: обрати будь-яку інформацію та проаналізувати її у 5 різних виданнях на предмет використання маніпулятивних технологій (8 балів).

Критерії оцінювання:

- робота є логічною, змістовною, аналіз є розгорнутим (8 балів);
- вказані не всі маніпулятивні технології, які є у текстах (4-7 балів);
- робота є поверхневою, студент не виявив розуміння щодо технологій (0-3 бали).
-

Залікова робота (40 балів)

студент вичерпно розкрив зміст питання; проілюстрував теоретичний матеріал вдалими та актуальними прикладами; студент повністю володіє матеріалом (36-40 балів)

студент розкрив зміст питання, наявні певні приклади (31-35 балів)

студент не повністю відповів на питання, зустрічаються поодинокі приклади або зовсім відсутні (21-30 балів)

студент частково розкрив зміст питання (наявна відповідь не на всі завдання), немає жодного прикладу, матеріалом володіє поверхнево (10-20 балів)

студент написав неповну (неточну) відповідь на одне питання, відсутнє жодне підтвердження теоретичного викладу, студент зовсім не орієнтується у вивченому матеріалі (0-9 балів)